

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськй Ротітничій Домі, на розі вулиць Прічард і Макґрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВИКРИТТЯ КОНТРЕВОЛЮЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В ДОНБАСІ.

Тільки що отримані радянські часописи вияснюють вже справу викриття контр-революційної організації в районі Донського басейну, про яку недавно були короткі телеграфічні повідомлення. В телеграмах говорилося про арештування й німецьких інженерів, яке дало привід до перервання переговорів в справі радянсько-німецької торговельної угоди.

Вражіння від тих телеграм було таке, що одно з двох, або німецьких інженерів неслашно заарештовано, або-ж німецький уряд втручається у внутрішні справи Радянського Союзу, ставлячи неподступні вимоги в зв'язку з захистом своїх громадян, приловивших на злочинній роботі у чужій державі.

Ретельний аналіз численних явищ, що дезорганізують промисловість (пожежі, вибухи, зіпсування машин, завалення копапель), привів до виявлення контр-революційних злочинців. Арешт, свідчення обвинувачених та свідки, дані експертизи дали ясний матеріал, який точно встановлює склад, цілі, дають ясний матеріал, який точно встановлює склад, завдання, кошти й засоби діяльності розгалуженої змовницької організації.

Ця організація притягла до свого складу, крім колишніх капіталістичних власників та акціонерів підприємств, групу інженерів-спеціалістів, техніків, штейгерів, низку службовців. Виявляло, що вони систематично одержували платню від своїх колишніх хазяїв і спеціальні суми від агентів закордонного шпionaжу, а багато з них були раніше агентами білої контр-розвідки.

Слідство встановило, що робота цієї контр-революційної організації, яка діяла протягом кількох років, виявлялася в здійсненні саботажа й прихованій дезорганізаційній діяльності, підтриманні кам'яновугільного господарства методами іраціонального будівництва, непотрібних витрат капіталу, зниження якості продукції, збільшення собівартості, а також в пряму руйнуванні копапель, рудень, заводів і т. інш.

Завдання злочинців, в разі інтервенції, на яку вони незмінно розраховували, було в тому, щоб організувати катастрофічний зрив всієї промисловості, гостро понизити обороноздатність країни, і тим допомогти інтервантам зломити опір робітничо-селянської Червоної армії. Цілком об'єктивними даними слідства встановлено, що скрізь, де членам організації пощастило, як інженерам і службовцям, підкорити своєму впливу господарський апарат підприємств, незмінно повторювались такі явища: могутні шарі і прибуткові копапель, які могли давати десятки мільонів пудів доброго вугілля, роблено непридатними, затопляно, навмисно висаджовано в повітря і завалено. Навпаки, розробляно в травні копальні з поганим вугіллям, який був явно негодящий і коли його вживано, псував паровози.

В цілях зриву промисловості і дискредитування соціалістичної націоналізації виробництва, було в найвищій мірі тонко зроблено і переведено в життя систему шкідництва під виглядом раціоналізації виробництва. Куповано за кордоном непотрібне устаткування, іноді застарілі машини, іноді, навпаки, найновіші, яких заводи не могли вживати з технічних умов південно-вугільного району. Приміром, в Америці було закуплено врубівні машини, придатні лише для твердих шарів, і пущені в роботу на м'яких шарах. Замовлення переказувано з спеціальною метою їх невчасного виконання.

Часто випикувано цілком непотрібні механізми, окрім частини механізмів випикувано, рівночасно, перестаткування копапель скрізь, де контр-революціонерам щастило поставити на чолі справи своїх людей, роблено злісно, недбало, що приводило до численних аварій і зруйнувань. Установлено, що скрізь, де організації саботажників зуміла поставити своїх людей, — стан продукції і фінансова міць підприємства катастрофічно знижувались.

Змовники намагались всіма засобами погіршити становище робітників на копальнях. Життя не ремонтувалося, безпечні роботи виконувалися із злочинною недбалістю і з безпосереднім порушенням елементарних правил безпеки. Підчас розрахунків робітників часто обдурювали, свідомо провокували на страйки. "Небажаних" робітників звільняли.

Змовники пройшли і до інженерно-технічної секції профспілки, що давало їм можливість усувати від керівництва й роботи робітничих-видвиженців комуністів і чесних фаховців, відданих справі соціалістичного будівництва. Слідство встановило, що учасників організації фінансував закордонний біографічний центр. Злочинців заарештовано й утримується під вартою.

По закінченні слідства справу буде передано до Найвищого суду С.Р.С.Р.

З заявою прокурора Красікова ясно, що контр-революційна економічна змова була і мусіла вона мати тісний зв'язок з пля-

нами інтервенції ворогів Радянського Союзу. Всімами фальшивими й підробленими документами вороги радянської влади безперестанно нацьковують проти Радянського Союзу, обвинувачуючи його у змовах, закликаних до повстань в чужих країнах то-що, щоб закрити свою власну отаку злочинну роботу, яку виявлено в Донбасі. Рівночасно виявляється брехня про недостаток свободи та "жахливі переслідування" в Радянських Республіках всіх, що не погоджуються з комуністами, бо-ж всякому ясно, що приловлена на дійсних протидержавних і високо-злочинних вчинках контр-революційна кампанія в Донбасі користувалася занадто широкою свободою діляння, на яку ні в одній іншій державі не дано-б їй можливості. Чи можна собі уявити, щоб у якійсь державі дозволено "спецам" так довго зломисно і безкарно руйнувати державну промисловість з метою допомогти зовнішнім ворогам завойовувати країну? Ні, всякий скаже, що цему контр-революційному елементу дано було занадто велику свободу, що це був злочинний недогляд і попускання зі сторони радянських, партійних і професійних організацій, за велика довірчиста до нього. Ясно, що в Радянському Союзі навіть контр-революціонери мають більше свободи, як революційні робітники в буржуазних країнах. Розуміється, що той свободи радянська влада не дозволить нікому вживати на те, щоб руйнувати промисловість і допомагати плянам інтервенції. За таке зловживання свободи ті, яким буде доказано провину, будуть відповідати перед робітничо-селянським революційним правосуддям.

ДО ПРОЦЕСУ БІЛОРУСЬКОЇ ГРОМАДИ.

Недавно зачався в Вильні великий процес проти членів "Білоруської Громади". З цієї нагоди вмістив варшавський бруківний часопис "Експрес Поранний" вістку, будьтоби бувши керманчик радянського представництва в Варшаві Улянов був у зв'язку з діяльністю "Білоруської Громади". На це дав Улянов, що зараз перебуває в Москві, представничко Телеграфічної Агенції Рад. Союзу ось яку відповідь:

"В розмові з представником Тарса-Улянов згадуючи про напади деяких польських часописів на радянське представництво в Варшаві в зв'язку з процесом "Білоруської Громади" заявив, що все, а особливо в останній хвилі польська преса ріжких відтінків висувувала висувувала політичні процеси для нападів проти Радянського Союзу, а радянського посольства в Варшаві зокрема. Одним з найлюбіших способів цієї клеветничої діяльності є сензаційні комунікати про миме попірання зі сторони Радянського Союзу ріжких т. зв. протидержавних організацій, а також про миме участь в протидержавній діяльності членів радянського представництва.

"Нові напади проти Радянського Союзу зачалися зараз в зв'язку з процесом "Білоруської Громади". "Експрес Поранний", котрий все вів період в нападах на Радянський Союз, оголосив прегопану клевету про "кримінальні зносини" протидержавної "Білоруської Громади" з радянським представництвом в Варшаві, про миме відбуту нараду в Гданську під моім проводом (Улянова), що на ній члени "Біл. Громади"

будьтоби зложили торжественну присягу та дали письмєне прирєчення піддержки на випадок війни з Польщею, як також і про інші подібні злочини. "Між іншим мій візід з Польщі, спричинений моєю хоробою послужив "Експресом Поранним" за підставу до дальших злочинних нападів. Той денник згадує про акт обвинувачення, що будьтоби він мав обіймати заклиди проти радянського представництва, а проти мене зособна. "Оскільки це не вдумкою самого денника, то можуть вони послужити за новий доказ, що свідки оплучувані через посередників розвідчої служби та інші "мірдаїні джерела" відіграють головну ролу в редакції акту обвинувачення Громади, так само як в багато інших політичних процесах. "Мушу заявити рішуче, що ані я, ані радянське представництво в Польщі не стояло в ніякому зв'язку з діяльністю "Білоруської Громади". Провокаційні доноси, фабриквані деякими чинниками, є звернені лише проти нас, але мають теж причинитися до сплячення протидержавних діяльностей білоруських селян, проти якого ведеться в Польщі немилосерпна кампанія.

КАЖУТЬ ПРАВДУ ОДНІ ДРУГИМ.

"Громадський Голос" з 8. березня в передовиці "Деморалізатори" пише про унівських кандидатів і політиків таке: "Сам п. Палів підчас української революції, замісць боронити українського народу перед ворогами, вивозив з Великої України тютюн і муку та здобував собі в той спосіб маєток.

"П. М. Галуциский найкраще зробив би, якби шєз у якийсь єзуїтський монастир, бо тоді може усунути би від відповідальности за руйну "Просвіти", зокрема за тисячі перерваних грошей. При тім тільки унівська "етика" може йому дозволити здати на виборчі вища, не взявши відпущки з "Просвіти", котра йому платить солені селянські гроші не на партійну агітацію, а на провітну роботу.

"Немає більших народніх угодівців у цім Унді, як є п. Палів, Галуциский і їх компанія на лісті в станіславськй окрузі. Бо коли Заячківський, Дескичів, Говкович і інші є угодівцями, то цього найлішим чиним вони не перечеать, але отверго до того признають. Тимчасом Палів свідомо у їх компанії і хоч у "Новім Часі" для демагогії заявляв, що равнички в партії Унді не бу-

ють дає себе вибрати головою старостинського "Зв'язку в лосцяньського" в Стрий. Ми чекали, що по тім публічним напитуванні баламутства пан Луцький схамєнєтьє і зрєчьєтьє цієї "почести". Не треба забувати, що пан Луцький є членом Ради нашого центрального господарського Т-ства "Сільський Господар"! Ми інформували про те, яке становище заняв "Сільський Господар" до цієї скандальної історії і дізналися, що С.Г. заняв відповідне становище. Але сам пан Луцький і досі не може рішитися на те, щоб зрєчьєтьє очевидно йому дуже дорогої "почести". Коли "Сільський Господар" звернувся до "Діла", щоби воно надрукувало листа пана Луцького в тій справі до "С. Господаря", "Діло" — листа не надрукувало і задовольнилося дуже делікатно передовицею (ч. 42), де ні одного слова докору не находить для поступку члена і кандидата УНДА!

"Тимчасом цей пан пише в своїм листі, що його політика проти зв'язків була така, щоби "не казати ані так — ані ні!" І то потім, як навіть "Сіль. Госп." писав осторожно своїм членам перед тою виборчою "організацією". Змашкари в "Гром. Голос" і

"ТАРАС ШЕВЧЕНКО".

Вже два рази від початку до кінця бачив я фільм "Тарас Шевченко", що оце цілий тиждєнь йде в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу. Здалося-б було така зараз після першого разу написати рецензію, а тимчасом і після другого — не знаєш з якого боку почати. І почуваю, що навіть бачив десять разів, то було-б те саме.

До фільму "Тарас Шевченко" не можна підходити з холодною логікою рецензента, головню до цієї фільми тут, в Канаді, де може ніхто не сподівається бачити.

Першого вечєра хвилини очікування ставали годинами. Сидиш, оглядаєшся й сам себе питаєш: Побачу, чи ні? Покажуть, чи може щось станеться? Може щось станеться мажній, може... може рука всєсильного скаже — стоїть!

Проганяю від себе кляті думки, дивлюсь на годинник і здається, що його тисок спливає. Нарешті згасло світло. Зацокотіла машина. Сніп світла кинув на полотно в круглому віничку напис: "Тарас Шевченко". Хвилина тишини — потім буря оплесків.

Коротеньке перечислення постановників і артист-Бучма — Шевченко. Більш нікого. Ані одного назвиска з акторів. Ми до чєго не привикли. Нам хочеться бачити не тільки події, обставини, в яких ріс Шевченко, але нам хочеться знати назвиска людей, що ці події й обставини часів Шевченка своєю грою втіляли на цьому полотні перед нами.

Нам не сказали назвиска цих людей. Хто знає, може це й ліпше, може чєз це ми скорше забуваємо, що перед нами гра артистів, що ми ці події бачимо на полотні й скорше переносимося в дійсність панцизних часів на Україні.

Писати про гру артистів? Писати про технічний бік фільму? Про ідеологічний?

Ні, не нині. Може колись, иним разом. Десять хвилин тому назад, як я переглянув другу частину фільми і можу писати тільки вражіння, але не рецензію, або просто пригадувати окремі образки.

"На полотні перед вами краєвид села Керелівки. Та хіба в Керелівці річ? В Керелівці хіба по стільки, по скільки вона звязана з іменем Шевченка. Але в першій мить цїне нам те, що перед нашими очима шматок дорогого українського краєвиду: хатки, садки, ставок — шматок поля. Але в тому раю "люде леко завели". Двоногі створіння, панські слуги, гонять людей на панщину, а між ними батько й мати Тарасові.

Картини змінюються і ось перед вами малий Тарас — сімлітний. Грає Вася Людвинський. (Ми довідалися про це з "Кіно", журналу української кіноматографії, а не з фільми "Тарас Шевченко".)

На хвилину вертає до вас свідомість і ви, забуваючи за Тараса, слідкуєте за грою хлопчика. Ще хвилину — й ви порівнюєте його з Джекі Кенном, з минулим, а не теперішнім.

Вася Людвинський грає. Чи хочете ви чєго, чи ні, ви мусите забути, що перед вами не Тарас, але "маленький артист, так добре, так природно він грає.

Але я обіцяв про гру артистів цим разом не писати. Образи-к переходять перед вами. Тарас, наслухавшись від діда, що "за горою стоять залізниці", які підтримують небо", втікає вночі з хати і йде шукати тих стовпів. Пішов, але не дійшов ("нині вже запізно"), ще й забув думи. Аж ось іду чумаки. Ви не бачили, що чумаки, отих що волали сотки миль їздили в Крим по сіль? У фільмі їх побачите, навіть вози їхні старі ще, чумацькі. Привезли вони "приблуду" Тараса до дому — де "сімя вечєра коло хати".

Здається, що доволка все "любо та тихо" й не гадаєш, що доволка ворухиться лихо. Черговий образок вже приносить Тарасові це лихо, в яким "матір добрую мою, ще молодую, нужна та праця в могли положити".

перших початків здалося-б щось сказати про гру Бучми. Та... иним разом може.

Літній сад в Петербургу. Справжній літній сад, а не підроблений. Тарас в саду перебирає-краще від свого "вчителя" статуй на полотно. Образи біжать: Сошенко, Брюлов, Жуковський, Венеціанов. Ой, як хочеться знати, хто їх, цих симпатичних і того часу ліберальних людей, які вирвали Шевченка з рук дурного сатрапа — відображує?

Шевченко вільний. Тулять до серця клапот паперу, який дав йому волю за 2,500 карбованців, вторгнаних за портрет Жуковського. Шевченко в Академії Мистецтв, але... відчуваючи, що словом він дасть більше своєюм бідному народові, як пензлем, він починає писати вірші.

Ось його вірші вже перед цензором. Відбувається досить цікавий діалог, між українським паном Мартосом та царським сліпоком цензором в справі дозволу на видання "Кобзаря".

— Підпишіть — просить Мартос.

— Залишіть їх у мене, бо я тепер не маю часу читати — каже цензор.

— Та ви-ж все одно не вмієте по українському читати, бо не знаєте української мови — напів благаючи, напів іронічною говорить Мартос.

— Що? Я не знаю мови? Я їхав раз попері Курську губернію, а него вистарчить, щоб знати малоросійську мову — це цензор обурений.

— Підпишіть, в друкарні чекають...

Цензор м'якне.

— А чи нема там часом чєгось "такого"?

— Нічого нічого нема.

Цензор підписує... Тарас тише до, серця першу книжечку свого Кобзаря й плаче. Квітка-Оновик на Україні, читаючи: "Я так її, я так люблю мою Україну убогу, що прокляну святого бога, за неї душу погублю" — також плаче.

Тарас на Україні. "Нема на світі України, немае другого Дніпра". Перед Тарасом і перед глядачами Дніпро-Славу... Ось Тарас в товаристві українських "мочемордів", яким пригадує про "братів незрячих грецькоів", з яких вони, "народлобці", по сім шкїр деруть.

Тарас в товаристві Кирило-Методієвських братчиків, які такжє мріють про волю України, але, не про таку, як Тарас. Тарас каже, що треба Гайдямачини на панів, а не писемних маніфєстів...

Перед нами Костомаров, Куліш і інші. І ми також не знаємо, хто їх грає. А так хочеться знати. Навіть "свиню в торжківських пантофлях", Енгельгардта хочеться знати — хто його грає. Хто грає дивчину Оксану, потім покритку, що шканділає по під титом з дитиною, бо батько й мати віддуралися... Дивинши на ті образки, такі милі, рідні, очамі їх голубиш, думкою обнимаєш...

Але нема часу думати, бо образки біжать перед очима...

Дядя.

ВИСЛІД ВИБОРІВ ДО ПОЛЬСЬКОГО СЕНАТУ.

Перші відомости в старокраєвй прєсі про вислід виборів до польського сенату кажуть, що урядовий бляк вибрав 48 сенаторів; Польська Партія Соціалістична 10; бляк непольських народів 21; "Визволенє" 7; "Чист" і християнські демократи 6; "народові демократи" 9; "Народова Партія Робітничая" 2; "стороннєтво хлопскє" 3; Сельроб (правия) 1; соціалісти-радикали 1; прочі 3. Українців сенаторами вибрано 11. Всіх сенаторів є 111.

АРЕШТУВАННЯ ПЕТРА ШЕКЕРИКА-ДОНИКОВОГО.

Довідуюсь, що вибраного в станіславській виборчій окрузі з соц. рад. лісти посла Петра Шекерика-Доникова арештовано недавно тому під закликом намови до убивства б. хлібодського посла Дутчака. Палата радних в Коломиї застановила слідство проти Шекерика, але, прокуратор вінс проти того відклик.